

Hof- og Stadsretten. Dette er i Virkeligheden en Indrømmelse fra Arbejdsgivernes Side overfor Arbejderne. En anden betydende Indrømmelse er det, at Strejken og dens Offentliggørelse fra ulovlig gøres til i de fleste Tilfælde lovlig. Hos de store Arbejdsgivere var der heller ikke i Forvejen Lyst til at gaa til Hof- og Stadsretten for at faa Domme for, at en tilladt Strejke paa Grund af Meddelelsen bliver ulovlig, noget, der efter mit Skøn er stødende for Retsbevidstheden.

Med Hensyn til Strejkers Ytringsformer er der et Par Punkter, jeg gerne vilde have Lov til at komme ind paa, og hvor jeg mener, at Lovgivningen maaske maa have Lov til at træde ind. Jeg berørte i Gaar det berømte Stikbrev, som forhenværende Folketingsmand Lyngsø udsendte. Jeg vil tilstaa, at en saadan Sag burde være Genstand for offentlig Paatale. Det bør være og er jo ogsaa retsstridigt at offentliggøre Navne paa den Maade i Dagbladene. Det er i øvrigt ganske unødvendigt at give Arbejderne denne Ret, fordi man i Fagforeningerne kender den vedkommende, og intet Klassehensyn kræver, at han skal forfølges udenfor Fagforeningen, det er umenneskeligt og urigtigt. Noget lignende gælder i Virkeligheden, saa vidt jeg kan skønne, de saakaldte sorte Lister, som i hvert Fald nogle Arbejdsgivere have udstedt. Eksempler derpaa findes mange Steder i Udlandet. At blive optaget paa disse Lister vil i Virkeligheden være en borgerlig Dødsdom for den paagældende.

Jeg vender mig nu til et tredie Spørgsmaal, om man ikke ved Lov burde begrænse Strejkeretten. Først og fremmest hvor Staten er Arbejdsgiver. Det staar for enhver, der har nogen Statsopfattelse, som ganske oprørende, at Statsembedsmænd, -bestillingsmænd og -funktionærer, de Folk, som med andre Ord ere lønnete for at fremme Statens Formaal, hindre Staten i at opfylde disse sine Formaal. Thi de Herrer maa huske, at Arbejder Petersen og Arbejdsgiver Petersen i Forhold til Staten ere to Undersaatter, de kunne snakke og slaas sammen, som de ville. Men mellem Arbejder Petersen og Staten er Forholdet helt forskelligt. Fordi en Mand træder i Kontraktsforhold til Staten, ophører han ikke at være Kronens lydige Undersaat. Dertil kommer den Omstændighed, at det offentlige efterhaanden faar med Samfærdselsmidlerne og med hele Elektricitetsvæsenet at gøre, og at maaske selve Luftskipperorganisationen

i Fremtiden bliver til en saadan Magt, at den vil være i Stand til at ødelægge en By ved at afskære den fra Forsyning. Der er noget urimeligt i, at et ganske enkelt Erhverv, et meget lille Mindretal af Befolkningen, skal kunne diktere den øvrige Befolkning sin Villie. Jeg tror, at en saadan Art Prætorianergarde er utilladelig og farlig. Det offentlige vil faa med flere Ting at gøre, og i alle disse offentlige Virksomheder bør Strejker være ulovlige.

Hvor Aarsagen til Utilfredshed er Lønningslove, maa Funktionærerne finde sig i Lovgivningsmagtens Suverænitet. Hvor Uenigheden skyldes en Strid med en Embedsmand — et Tilfælde, som hvis Snekasterne strejke —, altsaa hvor det drejer sig om en lokal Strid mellem lokale Embedsmænd og nogle Arbejdere, maa man have en Voldgiftsform for at hindre Strejke. Noget lignende bliver det efter mit Skøn, hvad Kommunen angaar. Dog er Forholdet der noget anderledes, idet Kommunen nu en Gang ikke har Statens Majestæt, Kommunen er en Hensigtsmæssigheds-Indretning, har ikke det store principielle Præg, som Staten har. Men ogsaa der vilde jeg ønske, vi fik gennemført Regelen om at forbyde Strejker for Kommunens Funktionærer.

Der er andre Punkter, der ere dragne frem under disse Forhandlinger, som jeg skal behandle her sammen med Spørgsmaalet om Kommunens Arbejdere. Det er Spørgsmaal vedrørende Sporveje, Elektricitet, Renovation og lignende. Arbejdsgiverne have ønsket at unddrage disse Ting fra Konflikt og Strejke. Jeg er ganske enig i den Tanke, jeg mener, at det bør gøres om ikke ulovligt saa dog saare vanskeligt at strejke paa disse Omraader. Men de Herrer maa huske, at hvor som helst de fratage en Underklasse et Vaaben, have de den Pligt at give den et andet i Stedet. Vi kunne selvfølgelig ikke udlevere f. Eks. de københavnske Renovationsarbejdere til Renovationskompagniets Fordogtbefindende. Det vilde maaske være livsfarligt for Arbejderne at gøre det. I det Øjeblik, vi fratage dem Strejkeret, maa vi til Gengæld give dem en Voldgiftsret, ogsaa i Interessestridigheder. Og denne Voldgiftsrets Norm for Lønninger og Arbejdsforhold maa væsentlig angives af de Vilkaar, Staten byder sine egne Funktionærer. Hvis vi naa dertil, at Strejkeretten faar den Begrænsning, den maa have af Samfundshensyn, nemlig at ingen Strejke maa finde Sted overfor Staten, Kommunen og visse offentlige Ind-